

Recepce «germánského chorálního dialektu» v první polovině 20. století (Abstrakt)

V dnešní muzikologii hraje germánský chorální dialekt («germanischer Choraldialekt») sotva významnější roli. V první polovině 20. století však byla situace značně odlišná. Povědomí o tomto hudebním fenoménu významně podpořilo zveřejnění samotného termínu «germánský chorální dialekt» fribourským profesorem Peterem Wagnerem v roce 1925. Na této melodické variantě se do značné míry shodují prameny latinského liturgického zpěvu v celé střední Evropě. Nejstarší svědectví tohoto jevu nalezneme již v adiastematických chorálních pramenech. Nejmladší doklady jsou pak buď restituované či nově komponované melodie v první polovině 20. století. Jde tedy o tradici, která existuje již více než 1000 let.

Předkládaná práce zkoumá, jak byla tato tradice vědecky, historicky a prakticky reflektována a zpracována v minulém století. Kapitola o historii výzkumu ukazuje, že fenomén germánského chorálního dialektu byl v 19. století stále považován za místní tradici jednotlivých diecézí nebo klášterů. Michael Hermesdorff z Trevíru jako první rozpoznal nápadné podobnosti mezi těmito roztržitými tradicemi. Jeho student Peter Wagner pak položil základy vědeckého výzkumu. Ne všichni muzikologové souhlasili s Wagnerovými závěry, přesto se jeho označení a teorie nakonec prosadily. V 50. letech výzkum germánského chorálního dialektu prakticky ustal, kromě jiného i proto, že slovo «germánský» bylo zdiskreditováno pod vlivem nacismu. V hudební praxi zažil germánský chorální dialekt oživení díky novému povědomí o «německém» fenoménu: byl využit například v Kiedrichu, kde byly obnoveny melodické verze ze 14. století, nebo v *antiphonale monasticum* pro švýcarskou benediktinskou kongregaci, které vydali Ephrem Omlin a Pirmin Vetter.

Předložená studie zkoumá jednotlivé metody zpracování a uvádí je do kontextu dobového výzkumu na poli gregoriánského chorálu. Tato práce také ukazuje, které kulturně-historické či církevně-historické funkce byly spojovány s označením «germánský chorální dialekt», a poukazuje i na nebezpečí spojené s tímto termínem: zastánci tzv. «Deutsche Gregorianik» viděli v tomto jevu potenciál pro vytváření identity německé církve. Naproti tomu rasový výzkum věřil, že z charakteristických rysů germánského chorálního dialektu lze odvodit tezi o německé nadřazenosti i v hudební oblasti.